ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση C-16/89 *

I — Περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

1. *Η εφαρμοστέα κοινοτική ρύθμιση*

α) Η *οδηγία 72/159/ΕΟΚ του Συμβουλίου*, της 17ης Απριλίου 1972, περί του εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (PB L 96, σ. 1), ορίζει στο άρθρο 1, παράγραφος 1, ότι « τα κράτη μέλη, προκειμένου να δημιουργήσουν τις διαρθρωτικές συνθήκες που θα καταστήσουν δυνατή την αισθητή βελτίωση του εισοδήματος καθώς και των συνθηκών εργασίας και παραγωγής στη γεωργία, καθιερώνουν ένα επιλεκτικό σύστημα ενισχύσεως των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που έχουν δυνατότητες αναπτύξεως, με σκοπό να διευκολύνουν τις δραστηριότητές τους και την ανάπτυξή τους υπό ορθολογικές συνθήκες ». Το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β), της οδηγίας αυτής αναφέρει μεταξύ των μέτρων ενισχύσεως και τις « ενισχύσεις υπό μορφή πριμοδοτήσεως του επιτοκίου για τις επενδύσεις που είναι αναγκαίες για την πραγματοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος ».

β) Ο *κανονισμός (ΕΟΚ) 856/84 του Συμβουλίου*, της 31ης Μαρτίου 1984, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 10), επέβαλε την επί πενταετία καταβολή πρόσθετης εισφοράς για τις παραδιδόμενες ποσότητες γάλακτος που υπερβαίνουν μια ποσότητα αναφοράς που πρόκειται να καθοριστεί.

γ) Οι γενικοί κανόνες για την επιβολή της πρόσθετης εισφοράς περιέχονται στον *κανονισμό (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου*, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα.

Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84 ορίζει την ποσότητα αναφοράς που αναφέρεται στον βασικό κανονισμό 856/84, δηλαδή την ποσότητα για την οποία δεν οφείλεται πρόσθετη εισφορά. Η ποσότητα αυτή είναι καταρχήν ίση με την ποσότητα γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος που παρέδωσε ο παραγωγός (εναλλακτική λύση Α) ή αγόρασε ένας αγοραστής (εναλλακτική λύση Β) κατά το ημερολογιακό έτος 1981, προσαυξημένη κατά 1 %. Τα κράτη μέλη όμως μπορούν, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, να προβλέπουν ότι στο έδαφός τους η ποσότητα αναφοράς είναι ίση με την ποσότητα γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος που παραδόθηκε ή αγοράστηκε κατά το ημερολογιακό έτος 1982 ή το ημερολογιακό έτος 1983, πολλαπλασιαζόμενη με ποσοστό που καθορίζεται κατά τρόπο ώστε να μην υπάρξει υπέρβαση της εγγυημένης ποσότητας. Αυτό το ποσοστό μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με το ύψος των παραδόσεων ορισμένων κατηγοριών των υπόχρεων προς καταβολή της εισφοράς, την εξέλιξη των παραδόσεων σε ορισμένες περιοχές μεταξύ 1981 και 1983 ή την εξέλιξη των παραδόσεων ορισμένων κατηγοριών υπόχρεων προς καταβολή κατά την ίδια χρονική περίοδο.

Τα άρθρα 3, 4 και 4α του κανονισμού 857/84 επιτρέπουν στα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη ορισμένες ιδιαίτερες καταστάσεις, όταν καθορίζουν τις ποσότητες αναφοράς, ή να παραχωρούν ειδικές ή πρόσθετες ποσότητες αναφοράς. Εν προκειμένω πρέπει να παρατεθεί το άρθρο 3, σημείο 1, το οποίο έχει ως εξής:

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

« Για τον καθορισμό των ποσοτήτων αναφοράς που αναφέρονται στο άρθρο 2 και στα πλαίσια της εφαρμογής των εναλλακτικών λύσεων Α και Β λαμβάνονται υπόψη ορισμένες ιδιαίτερες καταστάσεις υπό τους εξής όρους:

1) Οι παραγωγοί που προσυπέγραψαν ένα σχέδιο ανάπτυξης της γαλακτοκομικής παραγωγής με βάση την οδηγία 72/159/ΕΟΚ, το οποίο κατατέθηκε πριν από την 1η Μαρτίου 1984, μπορούν να επιτύχουν, σύμφωνα με την απόφαση του κράτους μέλους:

— εάν το σχέδιο βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της εκτελέσεως, ειδική ποσότητα αναφοράς που λαμβάνει υπόψη τις ποσότητες γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων που προβλέπει το σχέδιο ανάπτυξης,

— εάν το σχέδιο έχει εκτελεστεί μετά την 1η Ιανουαρίου 1981, ειδική ποσότητα αναφοράς που λαμβάνει υπόψη τις ποσότητες γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων που παραδόθηκαν το έτος κατά τη διάρκεια του οποίου περατώθηκε το σχέδιο.

Μπορούν επίσης να ληφθούν υπόψη, αν το κράτος μέλος διαθέτει επαρκείς πληροφορίες, οι επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν χωρίς σχέδιο ανάπτυξης.«

Κατά το άρθρο 5 του ίδιου κανονισμού, « για την εφαρμογή των άρθρων 3 και 4 μπορούν να χορηγηθούν συμπληρωματικές ποσότητες αναφοράς μόνο μέχρι την εγγυημένη ποσότητα που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68. Αυτές οι συμπληρωματικές ποσότητες αφαιρούνται από την εφεδρική ποσότητα που έχει συστήσει το κράτος μέλος στα πλαίσια της εγγυημένης ποσότητας που αναφέρεται παραπάνω ».

2. *Η ολλανδική ρύθμιση για την εφαρμογή του κοινοτικού συστήματος*

Το σύστημα της πρόσθετης εισφοράς επί του γάλακτος εφαρμόστηκε στις Κάτω Χώρες με την έκδοση της Beschikking superheffing (αποφάσεως περί της πρόσθετης εισφοράς) του υπουργού γεωργίας και αλιείας, της 18ης Απριλίου 1984 (Stcrt 79), όπως τροποποιήθηκε στη συνέχεια. Η υπουργική αυτή απόφαση επιλέγει την εναλλακτική λύση Α (κριτήριο ο παραγωγός) κατά την έννοια του προαναφερθέντος κανονισμού 856/84 και καθορίζει τις ποσότητες αναφοράς των παραγωγών βάσει των παραδόσεών τους του 1983, αλλά παράλληλα ορίζει ότι μπορεί να λαμβάνεται υπόψη άλλο έτος αναφοράς σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις που απαριθμούνται περιοριστικά. Το άρθρο 11 της εν λόγω αποφάσεως έχει ως εξής:

« 1. Όποιος ανέλαβε μετά την 1η Σεπτεμβρίου 1981, αλλά πριν από την 1η Μαρτίου 1984, υποχρέωση για την πραγματοποίηση επενδύσεων, δικαιούται βάσει του παρόντος άρθρου ειδική ποσότητα η οποία παρεκκλίνει από την ποσότητα που αναφέρεται στο άρθρο 5, παράγραφος 1 ή παράγραφος 2. Το δικαίωμα αυτό υφίσταται και όταν τις υποχρεώσεις αυτές έχει αναλάβει ένα άλλο πρόσωπο που έχει εμπράγματα δικαιώματα επί του συγκεκριμένου ακινήτου.

2. Ως υποχρεώσεις για την πραγματοποίηση επενδύσεων κατά την έννοια της παραγράφου 1 νοούνται οι υποχρεώσεις για επένδυση ή οι υποχρεώσεις στο πλαίσιο της Besluit landbouwbedrijven met ontwikkelingsmogelijkheden (αποφάσεως περί των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που έχουν δυνατότητα αναπτύξεως· Stcrt 1974, 83 και 89) για την εκτέλεση εγκεκριμένου σχεδίου αναπτύξεως που αφορά ποσό:

α) τουλάχιστον 50 000 ολλανδικών φιορινίων (HFL) για την αντικατάσταση ενός μέρους των υπαρχουσών θέσεων για ζώα ή για την αύξηση του αριθμού τους, η αντικατάσταση δε ή η προσθήκη αυτή πρέπει να αφορά τουλάχιστον το 20 % της εκμεταλλεύσεως (με ελάχιστο όριο τις πέντε θέσεις) και ο συνολικός αριθμός των θέσεων δεν πρέπει να υπερβαίνει τις εξήντα, ή

β) τουλάχιστον 100 000 HFL για την αντικατάσταση ενός μέρους των υπαρχουσών θέσεων για ζώα ή την αύξηση του αριθμού τους, η αντικατάσταση δε ή η αύξηση αυτή πρέπει να αφορά το 25 % τουλάχιστον της εκμεταλλεύσεως και ο συνολικός αριθμός των θέσεων για ζώα να υπερβαίνει τις εξήντα.

Ως "υποχρεώσεις για την πραγματοποίηση επενδύσεων" νοούνται οι υποχρεώσεις οι οποίες αφορούν το 90 % τουλάχιστον των ποσών που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όταν ο ενδιαφερόμενος αποδεικνύει ότι έχει παράσχει προσωπική εργασία αξίας ίσης τουλάχιστον προς τη διαφορά μεταξύ του ποσού που αναφέρεται στα στοιχεία α) ή β) και του ποσού που αφορούν οι υποχρεώσεις.

3. Ως θέσεις για ζώα, κατά την έννοια της παραγράφου 2, νοούνται οι θέσεις που προορίζονται για τις αγελάδες γαλακτοπαραγωγής ή τις αγελάδες αναπαραγωγής, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων που συνέχονται άμεσα με αυτές, εφόσον οι θέσεις και οι εγκαταστάσεις αυτές άρχισαν να χρησιμοποιούνται μετά την 1η Ιανουαρίου 1982.

4. Η ειδική ποσότητα κατά την έννοια της παραγράφου 1 είναι ίση με την ποσότητα που παρέδωσε στην εκμετάλλευση στην οποία πραγματοποιούνται οι επενδύσεις ο ενδιαφερόμενος σε χρονικό διάστημα παραδόσεως 52 εβδομάδων, το οποίο συμπίπτει ουσιαστικά με το ημερολογιακό έτος που προηγείται της αναλήψεως των υποχρεώσεων κατά την έννοια της παραγράφου 1· στην ποσότητα αυτή πρέπει να προστεθεί η ποσότητα σε χιλιόγραμμα επί της οποίας του αναγνωρίζεται δικαίωμα και η οποία υπολογίζεται κατά τον ακόλουθο τύπο: συνολικός αριθμός των προστεθεισών ή αντικατασταθεισών θέσεων για ζώα μείον τον αριθμό των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής ή αναπαραγωγής που υπήρχαν στην εκμετάλλευση κατά το έτος που προηγείται της αναλήψεως των υποχρεώσεων, εφόσον ο αριθμός αυτός είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των θέσεων για ζώα που υπήρχαν πριν από την επέκταση, μετά από αφαίρεση του 20 % της επεκτάσεως αυτής, στη συνέχεια δε πολλαπλασιασμός του αριθμού αυτού με 5 500 και μείωσή του κατά 8,65 %, επιπλέον δε:

α) όταν η πραγματική έναρξη χρήσεως κατά την έννοια της παραγράφου 3 έγινε το 1983, λαμβάνονται υπόψη, με την επιφύλαξη του άρθρου 5, παράγραφος 1 ή 2, τα δύο τρίτα της ποσότητας που υπολογίζεται κατά τον ανωτέρω τύπο,

β) όταν η πραγματική έναρξη χρήσεως κατά την έννοια της παραγράφου 3 έγινε πριν από την 1η Ιουλίου 1985, τότε λαμβάνεται υπόψη, με την επιφύλαξη του άρθρου 5, παράγραφος 1 ή 2, το ήμισυ της ποσότητας αυτής,

... »

3. *Η κύρια δίκη*

Στην κύρια δίκη διάδικοι είναι ο G. Spronk, κάτοχος γεωργικής εκμεταλλεύσεως γαλακτοπαραγωγής και κάτοικος Kamperveen (Κάτω Χωρών), και ο Υπουργός Γεωργίας και Αλιείας των Κάτω Χωρών. Το 1983 εγκρίθηκε, βάσει της οδηγίας 72/159 (όπ. π.), η πριμοδότηση του επιτοκίου του δανείου που χορηγήθηκε στον Spronk για την εκτέλεση ενός σχεδίου αναπτύξεως. Το 1984 παραχωρήθηκε στον

Spronk, δυνάμει του προαναφερθέντος άρθρου 11 της Beschikking superheffing, ειδική ποσότητα γάλακτος χωρίς καταβολή εισφοράς, η οποία πάντως ήταν χαμηλότερη από την παραγωγή που προβλεπόταν στο σχέδιο αναπτύξεως.

Με έγγραφο της 1ης Απριλίου 1985 ο Υπουργός Γεωργίας και Αλιείας γνωστοποίησε στον Spronk ότι είχε απορρίψει ως αβάσιμη την ένσταση που είχε υποβάλει κατά της αποφάσεως του διευθυντή γεωργίας και διατροφής της επαρχίας Overijssel, με την οποία είχαν αναγνωριστεί εν μέρει μόνο τα δικαιώματα του αιτούντος επί ειδικής ποσότητας γάλακτος που θα μπορούσε να παραδοθεί χωρίς την επιβολή εισφοράς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 της Beschikking superheffing.

Την 1η Μαΐου 1985 ο Spronk άσκησε προσφυγή κατά της ανωτέρω αποφάσεως ενώπιον του College van Beroep voor het Bedrijfsleven. Με το δικόγραφό του ο προσφεύγων ζήτησε από το εν λόγω δικαστήριο να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση και να υποχρεώσει τον καθού να αναγνωρίσει τα δικαιώματά του επί ειδικής ποσότητας γάλακτος που θα μπορούσε να παραδοθεί χωρίς την καταβολή εισφοράς, σύμφωνα με την αίτηση που είχε υποβάλει ο προσφεύγων.

Προς στήριξη των αιτημάτων του ο Spronk ισχυρίζεται κατ' ουσίαν ότι η ολλανδική ρύθμιση που εκδόθηκε για την εφαρμογή του συστήματος πρόσθετης εισφοράς είναι ασυμβίβαστη προς τις κοινοτικές διατάξεις σχετικά με την πριμοδότηση του επιτοκίου για τις εκμεταλλεύσεις που έχουν δυνατότητα αναπτύξεως, και συγκεκριμένα με την οδηγία 72/159. Αφενός, δηλαδή, εγκρίνεται στην περίπτωσή του η πριμοδότηση του επιτοκίου βάσει της ανωτέρω ρυθμίσεως, προκειμένου ο προσφεύγων να εκτελέσει εγκεκριμένο σχέδιο αναπτύξεως, σύμφωνα με το οποίο είναι υποχρεωμένος να πραγματοποιήσει ορισμένη παραγωγή, αφετέρου, όμως, η ολλανδική ρύθμιση του στερεί τη δυνατότητα να επιτύχει τη γαλακτοπαραγωγή που προβλέπει το σχέδιο.

Ενόψει της επιχειρηματολογίας αυτής, το College van Beroep voor het Bedrijfsleven ανέστειλε τη διαδικασία και ζήτησε από το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, να εκδώσει προδικαστική απόφαση επί των εξής ερωτημάτων:

« 1) Πρέπει το άρθρο 3, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι παρέχει στα κράτη μέλη απλώς και μόνο τη διακριτική ευχέρεια να λαμβάνουν υπόψη, κατά τον καθορισμό των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς, την κατάσταση των παραγωγών οι οποίοι, στο πλαίσιο της οδηγίας 72/159/ΕΟΚ, υπέβαλαν πριν από την 1η Μαρτίου 1984 σχέδιο για την ανάπτυξη της γαλακτοπαραγωγής, και ότι το οικείο κράτος μέλος είναι πλήρως ελεύθερο να εκτιμήσει αν, και ενδεχομένως κατά ποιο τρόπο, θα κάνει χρήση αυτής της ευχέρειας;

2) Αν δοθεί αρνητική απάντηση στο πρώτο ερώτημα και αν θεωρηθεί ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται, κατά τον καθορισμό των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς, να λαμβάνουν υπόψη την κατάσταση των ανωτέρω παραγωγών, μπορούν να συναχθούν από την ορθή εφαρμογή της διατάξεως αυτής του κανονισμού συγκεκριμένα στοιχεία ως προς το είδος και την έκταση αυτής της υποχρεώσεως;

3) Επιτρέπει το άρθρο 3, σημείο 1, του κανονισμού 857/84, βάσει της ερμηνείας που θα δοθεί με τις απαντήσεις στο πρώτο και

στο δεύτερο ερώτημα από το Δικαστήριο, στα κράτη μέλη να θεσπίζουν, για τους παραγωγούς οι οποίοι ανέλαβαν υποχρεώσεις για την πραγματοποίηση επενδύσεων, μία ρύθμιση, όπως αυτή που εκτίθεται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης, ακόμη και όταν οι περιορισμοί και οι προϋποθέσεις που τίθενται με αυτή τη ρύθμιση έχουν ως αποτέλεσμα να μην αναγνωρίζεται καν σε ορισμένους από τους παραγωγούς που αναφέρονται στο πρώτο ερώτημα ειδική ποσότητα αναφοράς ή να αναγνωρίζεται ειδική ποσότητα αναφοράς η οποία υπολείπεται — ενδεχομένως κατά πολύ — της ποσότητας που προβλέπεται στο σχέδιο; »

4. *Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου*

Η Διάταξη παραπομπής πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 23 Ιανουαρίου 1989.

Έγγραφες παρατηρήσεις κατά το άρθρο 20 του πρωτοκόλλου περί του οργανισμού του Δικαστηρίου της ΕΟΚ κατέθεσαν η ολλανδική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. R. Bot, γενικό γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών, η γαλλική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την Edwige Belliard και τον Géraud de Bergues, αναπληρωτή της, καθώς και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Robert Caspar Fischer, νομικό της σύμβουλο.

Το Δικαστήριο, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, αποφάσισε στις 21 Φεβρουαρίου 1990 να αναθέσει την εκδίκαση της υποθέσεως στο τρίτο τμήμα, κατ' εφαρμογή του άρθρου 95 του κανονισμού διαδικασίας, και να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

II — Έγγραφες παρατηρήσεις που κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου

1. *Επί του πρώτου ερωτήματος*

Όλοι όσοι κατέθεσαν έγγραφες παρατηρήσεις συμφωνούν ότι το άρθρο 3, σημείο 1, του κανονισμού 857/84 δεν επιβάλλει άνευ ετέρου στα κράτη μέλη την υποχρέωση να προβλέπουν ειδική ποσότητα αναφοράς για τους παραγωγούς που κατέθεσαν πριν από την 1η Μαρτίου 1984 σχέδιο αναπτύξεως της γαλακτοπαραγωγής βάσει της οδηγίας 72/159.

α) Η *ολλανδική κυβέρνηση* φρονεί ότι το άρθρο 3, σημείο 1, του κανονισμού 857/84 έχει την έννοια ότι το κράτος μέλος έχει την ευχέρεια και όχι την υποχρέωση να προβλέπει ειδική ποσότητα αναφοράς στις περιπτώσεις που περιγράφονται στο άρθρο αυτό· πάντως το αν και το πώς θα γίνει χρήση της ευχέρειας αυτής εμπίπτει στην αρμοδιότητα του οικείου κράτους μέλους.

Συγκεκριμένα, η φράση « μπορούν να επιτύχουν, σύμφωνα με την απόφαση του κράτους μέλους » δείχνει ότι στο κράτος μέλος παρέχεται απλώς η ευχέρεια, χωρίς να του επιβάλλεται παράλληλα και η υποχρέωση. Η ορθότητα της ερμηνείας αυτής επιβεβαιώνεται επίσης από το γεγονός ότι το άρθρο 3, σημείο 1, ορίζει επιπλέον ότι μπορούν επίσης να λαμβάνονται υπόψη, αν το κράτος μέλος διαθέτει επαρκείς πληροφορίες, οι επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν χωρίς σχέδιο αναπτύξεως.

Η ολλανδική κυβέρνηση τονίζει ότι από την τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 857/84 προκύπτει ότι το Συμβούλιο έκρινε αναγκαίο « να επιτραπεί στα κράτη μέλη να προσαρμόσουν τις ποσότητες αναφοράς, ώστε να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση ορισμένων παραγωγών και να καθοριστεί, για τον

σκοπό αυτό, εφόσον υπάρχει ανάγκη, μια εφεδρική ποσότητα στα πλαίσια της εγγυημένης ποσότητας ... ». Εφόσον η εφεδρική αυτή εθνική ποσότητα σχηματίζεται στο πλαίσιο της εγγυημένης ποσότητας του κράτους μέλους, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες καταστάσεις που περιγράφονται στο άρθρο 3 του κανονισμού αυτού εντός των ορίων και μόνο των διαθέσιμων προς τούτο ποσοτήτων.

Κατά συνέπεια, η ολλανδική κυβέρνηση θεωρεί ότι το άρθρο 3, σημείο 1, του κανονισμού 857/84 παρέχει στα κράτη μέλη την ευχέρεια να λαμβάνουν υπόψη ορισμένο αριθμό ιδιαίτερων καταστάσεων, οι οποίες απαριθμούνται περιοριστικά. Από τη φύση και την έκταση της ευχέρειας αυτής προκύπτει ότι στα κράτη μέλη εναπόκειται να εκτιμούν το αν και το πώς θα κάνουν χρήση της ευχέρειας αυτής, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τα περιθώρια που διαθέτουν εντός της εθνικής εφεδρικής ποσότητας.

β) Η *γαλλική κυβέρνηση* θεωρεί ότι με το πρώτο ερώτημα ερωτάται, πρώτον, αν τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια ή την υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη, κατά τον καθορισμό των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς, την κατάσταση των παραγωγών που εκτελούν σχέδιο αναπτύξεως κατά την έννοια της οδηγίας 72/159 και, δεύτερον, τι περιθώρια εκτιμήσεως έχουν τα κράτη μέλη για την εφαρμογή του άρθρου 3, σημείο 1, του κανονισμού 857/84.

Κατά την άποψη της γαλλικής κυβερνήσεως, από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 3, σημείο 1 (« μπορούν να επιτύχουν, σύμφωνα με την απόφαση του κράτους μέλους »), προκύπτει ότι δεν απονέμεται κανένα δικαίωμα στους ενδιαφερόμενους, αλλά απλώς διακριτική ευχέρεια στα κράτη μέλη. Ακόμη και αν γίνει δεκτή η αντίθετη ερμηνεία, από τις διατάξεις του άρθρου αυτού οπωσδήποτε δεν μπορεί να συναχθεί καμία πραγματική υποχρέωση αποτελέσματος ως προς την πλήρη επίτευξη των στόχων που επιδιώκονται με τα σχέδια αναπτύξεως, διότι η χρησιμοποιούμενη έκφραση (« ειδική ποσότητα αναφοράς που λαμβάνει υπόψη ») δεν συνεπάγεται ούτε ότι η ειδική ποσότητα αναφοράς πρέπει να υπολογίζεται επί ατομικής μόνο βάσεως ούτε ότι η κοινοτική ρύθμιση καθορίζει το επίπεδο ικανοποιήσεως των αναγκών.

Αντίθετα, κατά την άποψη της γαλλικής κυβερνήσεως, από την όλη οικονομία του άρθρου 3, σημείο 1, είναι σαφές ότι το άρθρο αυτό δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη την ειδική μεταχείριση όσων εφαρμόζουν σχέδιο αναπτύξεως. Εξάλλου, η διάταξη αυτή δεν ορίζει τις ειδικές προϋποθέσεις και μορφές της εφαρμογής της, και συγκεκριμένα όσον αφορά τον βαθμό εκτελέσεως των σχεδίων που έχουν υποβάλει οι παραγωγοί. Επομένως, το άρθρο 3, σημείο 1, αναθέτει στα κράτη μέλη την εφαρμογή των διατάξεών του, εφόσον τα κράτη αυτά αποφασίζουν να κάνουν χρήση της ευχέρειας αυτής.

Η γαλλική κυβέρνηση διευκρινίζει πάντως ότι το γεγονός ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν υποχρέωση αποτελέσματος ως προς την πλήρη επίτευξη των σκοπών που επιδιώκονται με τα σχέδια αναπτύξεως δεν σημαίνει ότι απαλλάσσονται και από την υποχρέωση να καθορίσουν αντικειμενικά κριτήρια αναδιανομής ή από την υποχρέωση μέσου που έχουν, εντός των ορίων των ελεύθερων ποσοτήτων αναφοράς, να προβλέπουν τη στενότερη δυνατή σχέση μεταξύ των συμπληρωματικών ποσοτήτων αναφοράς και των στόχων κάθε σχεδίου αναπτύξεως.

Καταλήγοντας η γαλλική κυβέρνηση προτείνει στο Δικαστήριο να δώσει στο πρώτο ερώτημα την απάντηση ότι, πρώτον, το άρθρο 3, σημείο 1, του κανονισμού 857/84 παρέχει στα κράτη μέλη απλώς την ευχέρεια να λαμβάνουν υπόψη, κατά τον καθορισμό των ατομικών

ποσοτήτων αναφοράς, την κατάσταση των παραγωγών που εφαρμόζουν σχέδιο αναπτύξεως και, δεύτερον, τα κράτη μέλη έχουν, κατά την άσκηση της ευχέρειας αυτής, την υποχρέωση μέσου να προβλέψουν τη στενότερη δυνατή σχέση μεταξύ των συμπληρωματικών ποσοτήτων αναφοράς και των στόχων κάθε σχεδίου αναπτύξεως, χωρίς ωστόσο η υποχρέωση αυτή να σημαίνει ότι πρέπει να καθοριστεί ορισμένο επίπεδο ικανοποιήσεως των αναγκών κάθε ενδιαφερομένου.

γ) Η *Επιτροπή* θεωρεί ότι το γράμμα του άρθρου 3, σημείο 1, του κανονισμού 857/84 δεν παρέχει κανένα έρεισμα στην ερμηνεία κατά την οποία η διάταξη αυτή υποχρεώνει άνευ ετέρου τα κράτη μέλη να παραχωρούν ειδική ποσότητα αναφοράς στους παραγωγούς οι οποίοι έχουν υποβάλει, στο πλαίσιο της οδηγίας 72/159, σχέδιο αναπτύξεως της γαλακτοπαραγωγής πριν από την 1η Μαρτίου 1984.

Πράγματι, η φράση που χρησιμοποιείται στην ανωτέρω διάταξη (« οι παραγωγοί ... μπορούν να επιτύχουν, σύμφωνα με την απόφαση του κράτους μέλους ... ») δεν σημαίνει αναμφίβολα ότι πρόκειται για άνευ όρων υποχρέωση του οικείου κράτους μέλους. Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από τη σύγκριση της διατάξεως αυτής με τη διάταξη του σημείου 3, η οποία προβλέπει μια σαφή υποχρέωση (« οι παραγωγοί ... επιτυγχάνουν, ύστερα από αίτησή τους ... »). Εξάλλου, η τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 857/84 ορίζει ότι πρέπει « να επιτραπεί » στα κράτη μέλη να προσαρμόσουν τις ποσότητες αναφοράς, ώστε να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση ορισμένων παραγωγών.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, τα ανωτέρω δεν σημαίνουν πάντως ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν καν την υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση της κατηγορίας αυτής, όταν πρόκειται να αποφασίσουν αν θα κάνουν χρήση της ευχέρειάς τους αυτής υπέρ των παραγωγών αυτών. Πράγματι, το άρθρο 3 ορίζει στην αρχή ότι για τον καθορισμό των ποσοτήτων αναφοράς που αναφέρονται στο άρθρο 2 « λαμβάνονται υπόψη » ορισμένες ιδιαίτερες καταστάσεις που περιγράφονται στις επόμενες διατάξεις. Τα κράτη μέλη έχουν συνεπώς την υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση των παραγωγών που αναφέρονται στα σημεία 1, 2 και 3, αλλά είναι ελεύθερα να εκτιμούν κατά πόσον θα κάνουν χρήση της ευχέρειάς τους να παραχωρήσουν ειδικές ποσότητες αναφοράς.

Καταλήγοντας η Επιτροπή προτείνει να δοθεί η εξής απάντηση στο πρώτο ερώτημα:

« Το άρθρο 3, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου επιτρέπει στα κράτη μέλη να παραχωρούν ειδική ποσότητα αναφοράς στους παραγωγούς που κατέθεσαν πριν από την 1η Μαρτίου 1984 σχέδιο αναπτύξεως της γαλακτοπαραγωγής στο πλαίσιο της οδηγίας 72/159/ΕΟΚ και υποχρεώνει τα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη, όταν αποφασίζουν για το αν και το πώς θα κάνουν χρήση της ευχέρειας αυτής, την ιδιαίτερη κατάσταση των παραγωγών αυτών. «

2. *Επί του δεύτερου ερωτήματος*

Η ολλανδική κυβέρνηση θεωρεί κατ' ουσίαν ότι οι παραγωγοί που έχουν υποβάλει σχέδιο αναπτύξεως βάσει της οδηγίας 72/159 δεν μπορούν να προσμένουν ότι θα επιτύχουν την πραγματοποίηση ορισμένης παραγωγής. Η Επιτροπή τονίζει ότι τα κράτη μέλη έχουν μεγάλα περιθώρια εκτιμήσεως κατά την εφαρμογή του άρθρου 3, σημείο 1, του κανονισμού

857/84. Η γαλλική κυβέρνηση δεν εξέφρασε άποψη επί του ερωτήματος αυτού.

α) Η *ολλανδική κυβέρνηση* υπενθυμίζει ότι, δυνάμει της οδηγίας 72/159, κάθε σχέδιο αναπτύξεως πρέπει να αποδεικνύει ότι μετά την ολοκλήρωσή του η εκσυγχρονιζόμενη εκμετάλλευση θα είναι σε θέση να επιτυγχάνει ορισμένο ελάχιστο εισόδημα για κάθε μονάδα ανθρώπινης εργασίας (άρθρο 4). Όταν πληρούται η προϋπόθεση αυτή, οι δημόσιες αρχές ενδέχεται να χορηγούν ενίσχυση για την πραγματοποίηση των επενδύσεων, και συγκεκριμένα να παρέχουν εγγύηση, να θέτουν ορισμένες εκτάσεις στη διάθεση του ενδιαφερομένου ή να πριμοδοτούν το επιτόκιο (άρθρο 8). Η πραγματοποίηση πάντως των επενδύσεων αποφασίζεται ελεύθερα από τον ίδιο τον παραγωγό, ο οποίος αποφασίζει επίσης αν θέλει να υπαχθεί στο κοινοτικό σύστημα ενισχύσεως που εφαρμόζει το κράτος μέλος. Από τη διαδικασία που ακολουθείται, καθώς και από τις προϋποθέσεις που τίθενται σχετικά, προκύπτει ότι σκοπός των υποχρεώσεων του παραγωγού δεν είναι η πραγματοποίηση ορισμένης παραγωγής, αλλά μόνο η πραγματοποίηση κατά τη διάρκεια ορισμένης περιόδου των επενδύσεων που αποτελούν την αναγκαία προϋπόθεση.

Κατά την άποψη της ολλανδικής κυβερνήσεως, οι παραγωγοί δεν επιτρέπεται να προσμένουν ότι όλες οι συνθήκες θα παραμείνουν αμετάβλητες καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου πριμοδοτήσεως του επιτοκίου (που είναι καταρχήν ίση με δεκαπενταετία). Πέρα από τη μεταβολή των συνθηκών της αγοράς, οι παραγωγοί πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις τροποποιήσεις των κανόνων που αφορούν την πολιτική που ακολουθείται στην αγορά ή τη διαρθρωτική πολιτική. Αυτό σημαίνει ότι οι παραγωγοί που έχουν εφαρμόσει σχέδιο αναπτύξεως δεν προστατεύονται από μεταγενέστερα μέτρα περιορισμού της παραγωγής και επομένως ενδέχεται να θιγούν και αυτοί από τις μειώσεις που απορρέουν από το σύστημα της πρόσθετης εισφοράς.

Κατά συνέπεια, η ολλανδική κυβέρνηση φρονεί ότι για τον καθορισμό της παραχωρούμενης ποσότητας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ορισμένοι παράγοντες, όπως η ολική διαθέσιμη ποσόστωση, οι αιτήσεις συμπληρωματικών ποσοστώσεων, ο όγκος της εφεδρικής ποσότητας και ο βαθμός εξαντλήσεως της ποσοστώσεως. Επομένως, οι διάφορες αιτήσεις συμπληρωματικών ποσοστώσεων πρέπει να εκτιμώνται εντός των πολύ περιορισμένων ορίων της εθνικής ποσοστώσεως, το άθροισμα δε των αιτήσεων αυτών υπερβαίνει κατά πολύ τη διαθέσιμη εφεδρική ποσότητα.

β) Η *Επιτροπή* παρατηρεί ότι το άρθρο 3, σημείο 1, του κανονισμού 857/84 αφήνει στα κράτη μέλη μεγάλα περιθώρια εκτιμήσεως κατά την άσκηση της ευχέρειας που προβλέπει η διάταξη αυτή. Επειδή όμως πρόκειται για αρμοδιότητα που έχει μεταβιβαστεί στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, τα κράτη μέλη πρέπει, κατά τη λήψη των αποφάσεών τους, να ενεργούν σύμφωνα με την κοινοτική αυτή πολιτική και σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο. Ειδικότερα, επιδίωξή τους πρέπει να είναι η επίτευξη των σκοπών της προβλεπόμενης ευχέρειας και της πρόσθετης εισφοράς, δηλαδή πρέπει να αποσκοπούν στο να θέσουν υπό έλεγχο την παραγωγή γάλακτος, ευνοώντας παράλληλα τις αναγκαίες διαρθρωτικές μεταβολές και προσαρμογές.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, η μεγάλη αυτή ελευθερία εκτιμήσεως των κρατών μελών έχει στενή σχέση με τις μεγάλες ευθύνες που έχουν τα κράτη μέλη σε σχέση με την κοινοτική διαρθρωτική γεωργική πολιτική γενικά και με την εφαρμογή της οδηγίας 72/159 ειδικότερα.

Κατά την Επιτροπή επομένως, ο δικαστής έχει περιορισμένη μόνο εξουσία ελέγχου της από άποψη κοινοτικού δικαίου νομιμότητας της ασκήσεως της ευχέρειας που προβλέπει το άρθρο 3, σημείο 1, δεδομένου ότι τα κράτη

μέλη διαθέτουν επ' αυτού μεγάλα περιθώρια εκτιμήσεων και επιλογών. Για τον λόγο αυτό ο έλεγχος από άποψη κοινοτικού δικαίου αφορά κυρίως, πρώτον, την τήρηση των προϋποθέσεων υπό τις οποίες μπορεί να παραχωρηθεί μια ειδική ποσότητα αναφοράς και, δεύτερον, την τήρηση των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου, και συγκεκριμένα των αρχών της ισότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, της αναλογικότητας, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της απαγορεύσεως της καταχρήσεως εξουσίας.

Καταλήγοντας η Επιτροπή προτείνει να δοθεί η ακόλουθη απάντηση στο δεύτερο ερώτημα:

« Προκειμένου να κρίνει αν ένα κράτος μέλος έλαβε σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο την απόφασή του να κάνει χρήση της κατ' ανάθεση διακριτικής εξουσίας που αναφέρεται στο ερώτημα 1, ο δικαστής πρέπει να προβαίνει στον έλεγχο της αποφάσεως αυτής βάσει της διατάξεως που αναφέρεται στο ερώτημα 1, καθώς επίσης, λόγω των μεγάλων περιθωρίων εκτιμήσεως που προβλέπει η διάταξη αυτή, βάσει των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου, και συγκεκριμένα των αρχών της ισότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων μεταξύ των παραγωγών, της αναλογικότητας, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της απαγορεύσεως της καταχρήσεως εξουσίας. »

3. *Επί του τρίτου ερωτήματος*

Η ολλανδική κυβέρνηση και η Επιτροπή συμφωνούν ότι η εθνική ρύθμιση που περιγράφεται στο τρίτο ερώτημα δεν αντιβαίνει προς το άρθρο 3, σημείο 1, του κανονισμού 857/84. Η γαλλική κυβέρνηση δεν εξέφρασε άποψη επί του ερωτήματος αυτού.

α) Η *ολλανδική κυβέρνηση* υπενθυμίζει ότι το άρθρο 11 της Beschikking superheffing δεν κάνει καμία διάκριση ανάλογα με το αν ο επιχειρηματίας πραγματοποίησε τις επενδύσεις βάσει σχεδίου αναπτύξεως ή όχι. Η δυνατότητα να λαμβάνονται υπόψη οι παραγωγοί που πραγματοποιούν επενδύσεις χωρίς σχέδιο αναπτύξεως αναφέρεται ρητά στο άρθρο 3, σημείο 1, του κανονισμού 857/84, η δε προϋπόθεση είναι να διαθέτει το κράτος μέλος επαρκή στοιχεία.

Η ολλανδική κυβέρνηση εκθέτει στη συνέχεια ότι, δυνάμει του άρθρου 11 της Beschikking superheffing, δεν λαμβάνονται υπόψη οι υποχρεώσεις για την πραγματοποίηση επενδύσεων που είχαν αναληφθεί την 1η Σεπτεμβρίου 1981 ή πριν από την ημερομηνία αυτή. Ο λόγος υπάρξεως της διατάξεως αυτής είναι ότι, σε περίπτωση που η υποχρέωση για την πραγματοποίηση επενδύσεων είχε αναληφθεί πριν από την 1η Σεπτεμβρίου 1981, ο παραγωγός είχε αρκετό χρόνο για να πραγματοποιήσει την επένδυση πριν από το έτος αναφοράς 1983, το δε 1983 μπορούσε πλήρως να χρησιμοποιηθεί η δυναμικότητα των βουστασίων.

Όσον αφορά την ανάγκη πραγματοποιήσεως ορισμένου τουλάχιστον ύψους επενδύσεων για θέσεις αγελάδων γαλακτοπαραγωγής ή αναπαραγωγής, η ολλανδική κυβέρνηση τονίζει ότι το άρθρο 11 της Beschikking superheffing θεσπίστηκε για τους επιχειρηματίες εκείνους οι οποίοι είχαν καταβάλει μια οικονομική προσπάθεια ορισμένης τουλάχιστον αξίας και οι οποίοι απειλούσαν, κατόπιν της καθιερώσεως της πρόσθετης εισφοράς, ότι δεν θα μπορούσαν να τηρήσουν τις υποχρεώσεις που είχαν αναλάβει ως προς τις επενδύσεις. Οι επενδύσεις που αφορούν άλλες εγκαταστάσεις, πέρα από αυτές οι οποίες συνέχονται άμεσα προς τις θέσεις για ζώα, δεν λαμβάνονται υπόψη, διότι μόνο οι επενδύσεις σε θέσεις για ζώα δεν μπορούν να καταστούν αποδοτικές παρά με τη χρησιμοποίησή τους για την παραγωγή γάλακτος.

Η ανάγκη αυξήσεως του αριθμού των θέσεων που προορίζονται για αγελάδες γαλακτοπαραγωγής και αγελάδες αναπαραγωγής κατά ένα ορισμένο τουλάχιστον ποσοστό του αριθμού των θέσεων της ενδιαφερόμενης επιχειρήσεως οφείλεται στο γεγονός ότι σε σχέση με το ειδικό μέτρο που προβλέπει το άρθρο 11 λαμβάνονται υπόψη μόνο οι επενδύσεις ορισμένου τουλάχιστον ύψους που αποσκοπούν σε διαρθρωτική επέκταση. Αντίθετα, στις περιπτώσεις στις οποίες η επέκταση πραγματοποιήθηκε για μικρότερο ποσοστό, η παραγωγή του 1983 μπορεί να θεωρηθεί αντιπροσωπευτική της συνήθους παραγωγής που επιτυγχάνεται μετά την επέκταση στην οικεία εκμετάλλευση.

Όσον αφορά την κατά 20 % μείωση του αριθμού των θέσεων για ζώα που συνεπάγεται η επέκταση, η ολλανδική κυβέρνηση εκθέτει ότι η μείωση αυτή οφείλεται στην ανάγκη να σταθεροποιηθεί η παραγωγή στα επίπεδα του 1983 και εντός των κατ' ανάγκη περιορισμένων ορίων της εθνικής εφεδρικής ποσότητας, η οποία προβλέπεται εντός των ορίων της εθνικής ποσοστώσεως· η ανάγκη αυτή υποχρέωσε τις ολλανδικές αρχές να εφαρμόσουν περιοριστική πολιτική κατά την παραχώρηση συμπληρωματικών ποσοτήτων αναφοράς.

Όσον αφορά την κατ' αποκοπήν παραχώρηση ποσότητας γάλακτος 5 500 χιλιογράμμων για κάθε θέση ζώου που δημιουργείται κατόπιν της επεκτάσεως, η ολλανδική κυβέρνηση τονίζει ότι στην περίπτωση των υπό επέκταση εκμεταλλεύσεων η μελλοντική μέση παραγωγή μπορεί να υπολογιστεί μόνο κατ' εκτίμηση, ο δε επιχειρηματίας δεν έχει καμία υποχρέωση να πραγματοποιήσει παραγωγή ίση προς τις εκτιμήσεις. Στην περίπτωση μάλιστα των εκμεταλλεύσεων στις οποίες πραγματοποιήθηκαν επενδύσεις χωρίς σχέδιο, είναι αδύνατον να προβλεφθεί η μελλοντική μέση παραγωγή.

Η διάταξη που ορίζει ότι η παραχώρηση ειδικής ποσότητας που απαλλάσσεται από την εισφορά κλιμακώνεται ανάλογα με τον χρόνο της ενάρξεως της χρησιμοποιήσεως των θέσεων που προέκυψαν από την επέκταση έχει ως αφετηρία το γεγονός ότι κατά την πρώτη γαλακτοκομική περίοδο μετά την επέκταση δεν θα χρησιμοποιούνται όλες οι θέσεις.

Καταλήγοντας η ολλανδική κυβέρνηση θεωρεί ότι στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι δεν αντιβαίνει προς το άρθρο 3, σημείο 1, του κανονισμού 857/84 μια εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη, δεδομένου ότι, αφενός, το άρθρο αυτό παρέχει διακριτική ευχέρεια στα κράτη μέλη και, αφετέρου, όταν γίνεται χρήση της ευχέρειας αυτής για ορισμένες ιδιαίτερες καταστάσεις, δεν επιτρέπεται υπέρβαση των ορίων της εθνικής εφεδρικής ποσότητας.

β) Η *Επιτροπή* θεωρεί ότι τα κράτη μέλη μόνο είναι αρμόδια να καθορίζουν κατά πόσον, υπό ποιες προϋποθέσεις και εντός ποιων ορίων θα λαμβάνεται υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση όσων έχουν πραγματοποιήσει επενδύσεις βάσει σχεδίου αναπτύξεως. Τα κράτη μέλη δηλαδή έχουν την ευχέρεια, χωρίς να έχουν υποχρέωση, να πολλαπλασιάζουν την ποσότητα αναφοράς που έχει υπολογιστεί για το 1982 ή για το 1983 με έναν γενικό αρνητικό συντελεστή που εκφράζεται επί τοις εκατό,προκειμένου να διαθέτουν έτσι μια εθνική εφεδρική ποσότητα που θα τους δίνει τη δυνατότητα να παραχωρούν ειδικές ποσότητες απαλλαγμένες εισφοράς σε ορισμένους παραγωγούς που βρίσκονται σε ιδιαίτερη κατάσταση.

Κατά την Επιτροπή, η εθνική εφεδρική ποσότητα αυτή, που χρησιμοποιείται για την παραχώρηση ειδικών ποσοτήτων αναφοράς, δημιουργείται κυρίως με τη μείωση των γενικών ποσοτήτων αναφοράς που ισχύουν για όλους τους παραγωγούς. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο κάθε κράτος μέλος πρέπει, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, να σταθμίζει τα συμφέροντα των « συνήθων » παραγωγών έναντι

των συμφερόντων όσων βρίσκονται σε μία από τις ιδιαίτερες καταστάσεις που απαριθμούνται στα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού 857/84.

Αποτέλεσμα της συγκριτικής αυτής εξετάσεως των συμφερόντων, κατά την οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι σκοποί της πρόσθετης εισφοράς, μπορεί να είναι να μη χορηγηθεί σε κανέναν από τους παραγωγούς που έχουν υποβάλει σχέδιο αναπτύξεως ποσότητα αναφοράς ίση προς τον όγκο παραγωγής που προβλέπεται στο ανωτέρω σχέδιο.

Η Επιτροπή προσθέτει ότι δεν υπάρχει λόγος να κριθεί αντίθετο προς το κοινοτικό δίκαιο το γεγονός ότι κατά την παραχώρηση των ειδικών ποσοτήτων αναφοράς στους παραγωγούς που έχουν υποβάλει σχέδιο αναπτύξεως γίνεται διάκριση ανάλογα με το έτος εντός του οποίου εκτελέστηκε το σχέδιο αυτό. Ούτε φαίνεται να είναι εκ των προτέρων αντίθετο προς το κοινοτικό δίκαιο το γεγονός ότι η εξέταση αυτή των αντικρουόμενων συμφερόντων ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα να μη παραχωρηθεί καμία ειδική ποσότητα αναφοράς σε ορισμένους παραγωγούς που έχουν υποβάλει σχέδια αναπτύξεως.

Καταλήγοντας η Επιτροπή προτείνει να δοθεί η ακόλουθη απάντηση στο τρίτο ερώτημα:

« Όταν ένα κράτος μέλος θεσπίζει για τους παραγωγούς που έχουν αναλάβει υποχρεώσεις πραγματοποιήσεως επενδύσεων μια ρύθμιση όπως αυτή που περιγράφεται με το τρίτο ερώτημα και όταν οι περιορισμοί και οι προϋποθέσεις που τίθενται με τη ρύθμιση αυτή έχουν ως αποτέλεσμα ότι σε ορισμένους από τους παραγωγούς που αναφέρονται στο ερώτημα 1 δεν παραχωρείται καμία ειδική ποσότητα αναφοράς ή έστω η παραχωρούμενη ειδική ποσότητα αναφοράς είναι χαμηλότερη — ενδεχομένως δε κατά πολύ — της ποσότητας που προβλέπεται στο σχέδιο, η συνέπεια αυτή καθαυτή δεν σημαίνει, υπό την επιφύλαξη της απαντήσεως που δόθηκε στο δεύτερο ερώτημα, ότι η ρύθμιση αυτή είναι οπωσδήποτε αντίθετη προς το κοινοτικό δίκαιο. »

M. Zuleeg
εισηγητής δικαστής